

Література:

1. Грица С. Трансмисія фольклорної традиції: етномузикологічні розвідки. Київ – Тернопіль : Астон, 2002. 236 с.
2. Карчова Ю. І. Українське народнописенне виконавство в професійній музичній практиці останньої третини ХХ – початку ХХІ століть : автореф. дис. ...канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Харків : Харківський національний університет мистецтв ім. І. П. Котляревського, 2016.
3. Уманець О. В. Глокалізація. Соціологія права: енциклопедичний словник / уклад.: [Л. М. Герасіна, О. Ю. Панфілов, В. Л. Погрібна та ін.]; за ред. М. П. Требіна. Харків : Право, 2020. С. 188–186.
4. Федорова І. Ф. World music: походження, особливості та сучасні модифікації явища : дис.канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Київ : Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського, 2020. 235 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-488-7-14>

THE IMPACT OF GLOBALIZATION ON THE DEVELOPMENT OF CONDUCTING ART

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК ДИРИГЕНТСЬКОГО МИСТЕЦТВА

Kachurynets L. V.

*Candidate of Art Studies,
Associate Professor at the Department
of Vocal and Conducting-Choral
Disciplines
Khmelnytskyi Humanitarian-
Pedagogical Academy
Khmelnytskyi, Ukraine*

Качуринець Л. В.

*кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри вокалу
та диригентсько-хорових дисциплін
Хмельницька гуманітарно-педагогічна
академія
м. Хмельницький, Україна*

Глобалізація як процес інтеграції та взаємопроникнення культур, економік та інформації залишає глибокий слід на різних аспектах суспільного життя. Однією з важливих галузей, що зазнає впливу глобалізації, є музика, зокрема диригентське мистецтво. Сьогодні диригенти отримують доступ до творів, які раніше були маловідомими за межами їхніх культурних контекстів. Це розширює репертуар та дає змогу інтерпретувати музику інших народів. Такі твори стають

посередниками між культурами, поширюючи мистецтво на міжнародному рівні. Завдяки технологіям, як-от: онлайн-концерти та цифрові платформи для репетицій – диригенти співпрацюють із оркестрами по всьому світу. Таким чином, глобалізація розширює можливості диригентів, сприяє культурному обміну та впроваджує нові технології в музичне мистецтво, що впливає на розвиток сучасної музичної освіти і практики.

Енциклопедія історії України визначає поняття «глобалізація» як сучасний трансформаційний процес у просторовій організації локальних, регіональних і світових економічних зв'язків, а також відповідних соціальних відносин [1]. У контексті музичного світу, ми визначаємо «глобалізацію» як процес взаємодії та інтеграції музичних традицій, стилів і культур різних народів, що стимулюється розвитком технологій, засобів комунікації та міжнародних зв'язків. Цей процес надає музикантам, диригентам і композиторам доступ до широкого репертуару музичних творів з усього світу, сприяє популяризації локальних жанрів на міжнародній арені та активізує культурну взаємодію через спільні проекти, освітні ініціативи та концертні заходи.

Диригентське мистецтво в умовах глобалізації зазнало значної еволюції, починаючи від традицій національних шкіл і завершуючи інтеграцією в глобальний культурний простір. Витоки диригування як професійної діяльності сягають XVIII–XIX століть у Європі, коли ускладнення музичних творів та розвиток симфонічних оркестрів зумовили потребу в координаторах музичних ансамблів. На початкових етапах диригентське мистецтво розвивалося на основі національних шкіл, кожна з яких формувала унікальні підходи.

З другої половини XX століття, із появою новітніх технологій (радіо, телебачення, звукозапису) та активізацією міжнародних контактів, процес глобалізації почав інтенсивно впливати на диригентське мистецтво. Музичні твори різних історичних періодів і культур стали доступними для ширшої аудиторії, а диригенти отримали можливість працювати із музичними колективами в різних країнах, поширюючи національні стилі та техніки.

Пришвидженню глобалізації сприяли міжнародні музичні конкурси і фестивалі, які стали платформами для демонстрації інтерпретацій творів різних культур. Значну роль відіграли освітні програми, зокрема стипендії та стажування для молодих диригентів у провідних музичних закладах Європи, США та Азії.

У XXI столітті завдяки розвитку інтернету та цифрових платформ диригенти отримали ще більше можливостей. Віртуальні концерти, онлайн-репетиції та дистанційні майстер-класи дозволяють взаємодіяти

з музичними колективами по всьому світу. Диригенти активно включають до програм твори композиторів різних культур, що підсилює процес культурного обміну та взаємозбагачення. Таким чином, глобалізація не тільки відкрила нові можливості для диригентського мистецтва, але й сприяла його трансформації в багатокультурний феномен, який відображає сучасний глобальний музичний простір.

В умовах глобалізації, коли національні культури стикаються з впливом різних традицій та тенденцій, диригенти активно сприяють інтеграції національної музики в міжнародний культурний контекст. Участь у міжнародних фестивалях, конкурсах та гастрольних турах дозволяє диригентам представляти національну музику на світовій сцені, сприяючи її популяризації. Це стимулює інтерес до національної спадщини в нових слухачьких аудиторіях.

Крім того, диригенти впливають на формування репертуару музичних колективів, часто включаючи до програм твори, що відображають особливості національних традицій. Любомира Ластовецька зазначає: «Роль диригента полягає не тільки в тому, щоб інтерпретувати твір відповідно до власної творчої індивідуальності, підкреслити індивідуальне бачення і відчуття музики, а й в тому, щоби проникнувши в її дух і стиль, якнайглибше розпізнати та передати авторський задум» [2, с. 114]. Таким чином, їхня діяльність сприяє не тільки збереженню музичної спадщини, але й адаптації до умов глобальних культурних змін, забезпечуючи її життєздатність та актуальність у сучасному світі.

Сучасні диригенти майстерно поєднують місцеві музичні традиції з глобальними тенденціями в класичній музиці, створюючи унікальний синтез, який відображає й культурну спадщину їхніх регіонів, і вплив міжнародних мистецьких рухів. Цей процес охоплює не лише збереження та переосмислення місцевих музичних елементів, але і їхню адаптацію до сучасних глобальних стандартів виконавської практики.

Прикладом успішного поєднання місцевих музичних традицій з глобальними тенденціями є діяльність венесуельського диригента Густаво Дудамеля. Він активно інтегрує латиноамериканську музичну спадщину у свою роботу, виконуючи твори таких композиторів, як Астор П'яццолла та Альберто Хінастера, поряд із класичним західноєвропейським репертуаром. Г. Дудамель використовує енергію і ритмічні особливості латиноамериканської музики, водночас зберігаючи високі стандарти виконання, характерні для світової класичної сцени. Це дозволяє йому не тільки популяризувати регіональні музичні традиції на міжнародному рівні, але й збагачувати глобальний музичний простір новими стилістичними підходами. Історія творчої діяльності за посиланням: <http://surl.li/dlajiu> [3].

Зазначимо, що глобалізація суттєво розширила можливості для диригентів, створивши світовий ринок. Диригенти мають змогу шукати роботу та будувати кар'єру за межами національних кордонів, що відкриває доступ до оркестрів та музичних колективів по всьому світу. Вони можуть виступати на міжнародних сценах, працювати з різними оркестрами, що дозволяє не тільки знайомити нові аудиторії з власним баченням музичних творів, але й інтегрувати у свій репертуар елементи різних музичних традицій.

Прикладом успішної кар'єри є творчість Сусанни Мялкі (Фінляндія). Вона здобула визнання завдяки роботі з провідними оркестрами Європи, США та інших регіонів. С. Мялкі була головною диригенткою Гельсінського філармонічного оркестру, одночасно активно співпрацюючи з Лос-Анджелеським філармонічним оркестром, оркестрами Парижа, Берліна та Нью-Йорка [4, р. 30]. Її діяльність є прикладом того, як сучасний диригент ефективно інтегрується в різних музичних середовищах, демонструючи здатність працювати з різним репертуаром та адаптуватися до специфіки кожного оркестру та його аудиторії.

Водночас глобалізація також створює нові виклики для диригентів. Розширення міжнародного ринку призводить до зростання конкуренції за найкращі позиції та контракти, що вимагає не тільки високого професійного рівня, але й здатності адаптуватися до різних культурних контекстів та музичних стилів. Диригенти повинні швидко вивчати особливості національних музичних традицій, як це робить, наприклад, японський диригент Кент Нагано, який працює з оркестрами у США, Канаді та Німеччині, майстерно адаптуючись до їхніх традицій і вимог. Потреба працювати в різних країнах вимагає не лише знання музики, але й соціокультурних аспектів, що може створювати додаткові складнощі для диригентів, які стикаються з новими мовними та культурними бар'єрами.

Отже, вплив глобалізації на розвиток диригентського мистецтва є багатограним. Він сприяє розширенню професійних можливостей диригентів, відкриваючи глобальний ринок та нові аудиторії. Завдяки глобалізації диригенти працюють з оркестрами в різних країнах, що збагачує їхній музичний досвід та сприяє культурному обміну. Водночас зростання конкуренції та потреба адаптації до різних музичних і культурних контекстів ставлять перед диригентами нові виклики. Таким чином, глобалізація стимулює і професійний розвиток, і вимоги до мобільності та культурної гнучкості фахівців у цій галузі.

Література:

1. Енциклопедія історії України. Глобалізація. URL: <http://surl.li/mjvcdr> (дата звернення: 20.09.2024).
2. Ластовецька Л. Вплив глобалізаційних процесів на формування творчої індивідуальності диригента. *Молодь і ринок*. 2011. Вип. 10. С. 114–116.
3. Classical Music Daily. Dudamel's PATH in Classical Music! 2023. URL: <http://surl.li/dlajiu> (last accessed: 21.09.2024).
4. Ginell R. S. Tribute to Oliver Knussen: Susanna Malkki, Los Angeles Philharmonic. *American Record Guide*. 2020. Vol. 83 (2). P. 30–31.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-488-7-15>

**GLOBALIZATION PROCESSES AND CHOREOGRAPHIC ART:
THE IMPORTANCE OF NATIONAL TRADITIONS
AND THE PRESERVATION OF CULTURAL IDENTITY**

**ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ТА ХОРЕОГРАФІЧНЕ
МИСТЕЦТВО: ЗНАЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ТРАДИЦІЙ
І ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ**

Kachurynets S. Ye.

*Honoured Artist of Ukraine,
Associate Professor at the Department
of Choreography
Khmelnyskyi Humanitarian-
Pedagogical Academy
Khmelnyskyi, Ukraine*

Качуринець С. Є.

*заслужений артист України,
доцент кафедри хореографії
Хмельницька гуманітарно-педагогічна
академія
м. Хмельницький, Україна*

У сучасному соціумі, де глобалізація швидко трансформує культурні процеси, дослідження взаємодії між світовими тенденціями та хореографічним мистецтвом набуває дедалі більшої актуальності. Хореографія як одна з найдавніших форм людського самовираження традиційно тісно пов'язана з культурною ідентичністю та національними традиціями. Вона є не лише мистецтвом руху, але й засобом збереження історичної пам'яті та відображення культурного досвіду нації. Проте в умовах сучасної глобалізації, яка робить культурні кордони все більш прозорими, зростає ризик уніфікації, що може призвести до втрати унікальних національних рис у хореографічному мистецтві.